

Prova lliure per a l'obtenció del títol de graduat/ada en educació secundària obligatòria

Convocatòria 02/2021

Àmbit de la comunicació en llengua catalana

Cognoms i nom _____	<u>PUNTUACIÓ TOTAL</u>
DNI/NIE/Passaport _____	
Data _____	

INSTRUCCIONS

- Teniu dues hores per fer la prova.
- Abans de començar la prova, empleneu les dades personals a la portada.
- Llegiu atentament cada pregunta abans de contestar-la.
- Responen cada pregunta tan bé com pugueu i en l'espai corresponent.
- A continuació passeu a la pregunta següent.
- Si us equivoqueu, ratlleu la resposta equivocada i marqueu clarament la nova resposta.

Críteris d'avaluació de l'àmbit de la comunicació

Perquè un alumne o alumna sigui considerat apte en l'àmbit de la comunicació ha d'obtenir una puntuació mínima de 150 sobre 300 com a nota global de les tres proves de l'àmbit.

A més, ha d'haver obtingut la nota mínima de 40 punts tant a la prova de llengua catalana com a la prova de llengua castellana. La prova de llengua estrangera no té nota mínima obligatòria.

Si un alumne o alumna té una nota global superior a 150 sobre 300, però no ha obtingut la nota mínima en alguna de les proves de català

i/o castellà, es considera que té l'àmbit suspès.

Quadre resum de les puntuacions mínimes per aprovar:

	Puntuació mínima	Puntuació màxima
Llengua catalana	40	100
Llengua castellana	40	100
Llengua estrangera	-	100

Activitat 1

[20 punts]

Tot seguit escoltareu un tall d'un espai radiofònic adaptat d'una secció d'un programa cultural.

1. Responen les preguntes següents, relacionades amb l'entrevista.

a) Quin és el contingut principal del fragment del programa que acabeu d'escoltar?
[1 punt]

b) Com es diu el cantautor entrevistat al programa? I el disc on s'inclou la cançó del videoclip? *[2 punts]*

c) Quina és la referència literària del videoclip que es comenta? És a dir, en quina obra està basada i quin n'és l'autor? *[2 punts]*

d) La presentadora del programa considera que el videoclip ha tingut molt bona rebuda des que s'ha llançat a la xarxa YouTube. (V o F). *[1 punt]*

e) Amb quina efemèride coincideix el llançament del videoclip? *[1 punt]*

f) Els personatges que apareixen al videoclip són parelles d'actors. (V o F). *[1 punt]*

g) On s'ha rodat el videoclip i per què? *[2 punts]*

En el fragment radiofònic que acabeu d'escoltar, us haureu adonat que hi ha una sèrie de característiques lèxiques, morfològiques i fonètiques que pertanyen al dialecte valencià, que s'inclou dins d'un dels dos blocs dialectals del català.

2. Classifiqueu, en la taula següent, i tenint en compte el que acabeu d'escoltar, quins són els trets dialectals corresponents als dos grans blocs dialectals de la llengua catalana. [10 punts]

1. Distinció entre *a/e* àtones
2. Primera persona del present d'indicatiu acabat en *-o*
3. Utilització de paraules com: *granera, espill o eixir*
4. Distinció entre *o/u* àtones
5. No distinció entre *o/u* àtones
6. Primera persona del present d'indicatiu acabat en *-e*
7. Verbs incoatius de la tercera conjugació, com *servir*, utilitzen *-ix* o *-isca*
8. No distinció entre *a/e* àtones
9. Utilització de paraules com: *escombra, mirall o sortir*
10. Verbs incoatius de la tercera conjugació, com *servir*, utilitzen *-eix*

Característiques del català oriental	Característiques del català occidental

Activitat 2

[20 punts]

1. El text següent pertany al llibre *Diccionari per a ociosos* (publicat per primera vegada el 1964), de Joan Fuster, i parla precisament de l'amor, com a paraula i com a concepte. Llegiu-lo i responeu les preguntes formulades a continuació.

Amor

«L'amor? Una invenció del segle XIII!» La frase —promulgada, si no vaig errat, per un erudit ben respectable— podrà semblar un despropòsit. No ho és: gens. Fins i tot caldria admetre-la en la seva precisió més ferma, que ens situa davant el fenomen social i cultural de la poesia dels trobadors. És clar que sempre hi ha hagut «amor», una forma o altra d'«amor», lligant les parelles humanes: sempre, o gairebé sempre —d'ençà que l'home mereix el nom d'home. Sense sortir-nos de la tradició occidental, el *Symposium* de Plató i l'*Ars amandi* d'Ovidi prou que en donen fe amb una espessa magnificència literària. Però no tots els «amors» han estat idèntics, i hauríem de distingir escrupolosament entre les diverses espècies o les diverses qualitats d'«amor» que els homes han viscut al llarg de la història. I no hi ha dubte, almenys, que això que nosaltres encara anomenem «amor» va ser desconegut per l'antiguitat pagana o per la bàrbara alta edat mitjana. Aquest «amor» és una creació dels trobadors provençals, completada i polida pels poetes italians del *dolce stil nuovo*.

Però si els «grans enamorats» no abunden, cal reconèixer que l'«enamorat» —l'home i la dona que participen moderadament de l'«amor»— és un tipus habitual. Avui és un tipus habitual: no ho era tant fa cent anys, i menys encara fa dos-cents anys. L'«amor» s'ha propagat des d'unes classes socials a les altres, en una transfusió lenta i gradual. No oblidem que l'«amor», en els seus orígens, era «amor cortès»: afer d'aristòcrates i de paràsits d'aristòcrates. La poesia provençal, i el concepte —i el sentiment— de l'amor que elabora, van ser, en un principi, patrimoni de dames i cavallers i dels poetes que tenien a sou. Després, l'«amor» salta aquesta primera barrera classista, però continua situat en les minories cultes: escriptors i lectors, que, per molt de temps encara, es recluten entre els sectors benestants. Però el poble il·letrat no està a l'altura d'aquelles delícies —ni d'aquells turments— sentimentals: fornica o es casa, i en paus. «Ans he seguit delits comuns de poble», escrivia el poeta Ausiàs March, per manifestar que s'apartava de la pràctica de l'«amor» selecte i refinat. El poble ras vegeta en uns «delits comuns», o s'ajusta a la vulgaritat conjugal, regida pels interessos o per la necessitat. Els «grans enamorats», els «enamorats», es criaven en les altes esferes de la societat.

(Text adaptat de *Diccionari per a ociosos*, de **Joan Fuste**)

a) Tot fixant-vos en el títol de l'obra de Fuster, expliqueu amb les vostres paraules què ens vol dir l'autor amb aquesta entrada. [2 punts]

b) Quin és el segle i l'origen literari del concepte "amor", segons Fuster? [2 punts]

c) Digueu si, segons el text, són veritables o falsos els enunciats següents. (V o F). [4 punts]

	V	F
L' <i>Ars amandi</i> , d'Ovidi, ja tracta el tema de l'amor abans de la literatura trobadoresca.		
L'expansió de l'amor d'unes classes a d'altres ha estat brusca i ràpida.		
Les classes baixes no poden permetre's d'enamorar-se en contra dels seus interessos.		
La poesia trobadoresca fou promoguda a l'àmbit cortesà i els trobadors eren poetes assalariats.		

d) Localitzeu els verbs que apareixen al text i que es corresponen amb les definicions següents: [4 punts]

	Tenir tracte sexual.
	Portar una existència passiva, sense emocions, sense activitat.
	Publicar amb les degudes formalitats (una llei, un edicte).
	Allistar (algú que es presenta voluntàriament o per obligació) perquè formi part d'una colla, d'una companyia, d'una tripulació, etc., especialment de l'exèrcit.

e) Respondeu les preguntes següents a propòsit del text.

– Digueu quin és l'element elidit en l'oració i transformeu-la en una oració enunciativa: "L'amor? Una invenció del segle XIII!" [2 punts]

– Assenyaleu la perífrasi verbal de l'oració principal i digueu a quin tipus de perífrasi modal pertany: “La frase —promulgada, si no vaig errat, per un erudit ben respectable— podrà semblar un despropòsit.” [2 punts]

– En l'oració següent, expliqueu per què hi ha dos elements en cursiva: “Sense sortir-nos de la tradició occidental, el *Symposium* de Plató i l'*Ars amandi* d'Ovidi prou que en donen fe amb una espessa magnificència literària.” [1 punt]

– Anoteu una conjunció coordinada adversativa que aparegui al segon paràgraf del text. [1 punt]

– Canvieu el nombre d'aquests sintagmes nominals: “minories cultes”, “barrera classista”. [2 punts]

Activitat 2

Activitat 3

[20 punts]

Llegiu l'entrevista publicada al diari Ara (13/09/2019) a l'actor Quim Gutiérrez i responeu les preguntes que teniu a continuació:

XAVI SERRA

Potser perquè gestiona amb naturalitat el seu atractiu físic i perquè no té problemes d'exercir d'icona d'estil, a Quim Gutiérrez (Barcelona, 1981) se'l mira més que se l'escolta. I, de fet, quan no està actuant, l'actor català amb més èxit de la seva generació –i a punt de debutar a Hollywood de la mà de Jaume Collet-Serra– té unes quantes coses a dir sobre la seva professió, la manera de viure l'amistat i, en realitat, del que sigui, perquè quan comença a xerrar no calla. Hi parlem amb motiu de l'estrena de *Litus*, l'adaptació d'una obra de Marta Buchaca que ha dirigit Dani de la Orden.

Pregunta: A *Litus* interpretes un paper rellevant, però per força secundari, perquè el protagonisme és coral. T'agrada que el focus no estigui tota l'estona sobre teu?

Resposta: M'encanta. De fet, em vaig alegrar moltíssim quan Javier Caldera em va oferir el meu primer secundari a *Tres bodas de más*. Fins aleshores només m'oferien protagonistes i això em limitava molt el mercat, perquè sempre que se t'associa a una tipologia de rols ja no te n'ofereixen d'altres. Però després de *Tres bodas de más* me'ls van començar a oferir. A *Litus*, el meu personatge ve a fer una cosa molt concreta, a llançar una bomba, i tota l'estona ho té al cap. I, com a actor, jo m'ho vaig plantejar igual, un personatge secundari que està esperant el seu moment.

P: L'amistat dels personatges de *Litus* ha resistit els conflictes i el pas del temps. Tu en tens, d'amics de llarg recorregut? Amb la vida moguda que tens, no deu ser fàcil.

R: Com passa a *Litus*, de vegades els amics són grans desconeguts. A diferència de les parelles, que és clar que tenen una durada finita perquè l'amor i la passió s'acaben, els amics se suposa que són per sempre, i jo no hi estic d'acord. Sovint allarguem relacions que potser tenen un final. Fa 15 o 20 anys vèiem les coses igual, però arriba un moment en què és millor seguir camins diferents. A mi em funciona més bé el comiat voluntari que eternitzar amistats que ja no tenen sentit. És necessari avaluar de manera racional si les relacions íntimes que tenim ens segueixen compensant.

P: No deus tenir un grup d'amics de tota la vida com el de *Litus*, oi?

R: Doncs en realitat sí que el tinc! He deixat amistats pel camí, de manera dolorosa, tot i que després m'he sentit alleujat, però sí que tinc bons amics. El que passa és que soc una persona de pocs amics. Només hi ha tres o quatre persones amb qui tinc una amistat de fa més de 20 anys.

P: Hi ha gent del cinema entre elles? Sempre parles amb molta estima de Daniel Sánchez-Arévalo, que et va dirigir a *Azul oscuro casi negro*.

R: Tinc molt pocs amics en el cinema. Molts coneguts, però pocs amics. El Daniel i jo hem tingut una relació molt intensa. Totes les relacions que tenen un component professional són relacions de risc, tant les relacions de parella com les amistats. El cas del Dani és molt clar, però també el del meu primer representant. Quan vam trencar la relació el 2007, per a mi va ser traumàtic. Un representant és algú amb qui parles més que amb els teus pares.

P: Ho vau deixar més o menys quan vas tenir el primer èxit com a actor adult, el d'*Azul oscuro casi negro*?

R: Sí. Tots dos vam entendre que la relació professional ja no tenia sentit. Però estic molt orgullós de com ho vam portar, perquè ara cada vegada que ens veiem hi ha molt d'afecte entre nosaltres i la relació personal està intacta gràcies a haver estat extremadament pulcres en l'aspecte professional. I amb el meu representant actual també hem treballat molt els límits entre el que és professional i el que és personal. Per a mi, les relacions de qualitat no són necessàriament aquelles en què tot flueix, sinó aquelles en què els conflictes es plantejen i es resolen. Quan vius intensament és necessari que hi hagi conflictes, i és la resolució dels conflictes el que defineix la qualitat de la relació.

a) Quina és l'estructura d'aquest text? De quina manera s'organitza la informació?
[2 punts]

b) L'actor és entrevistat per haver tingut un paper destacat a la pel·lícula *Litus*. (V o F).
[1 punt]

c) Per què li agrada que li ofereixin papers secundaris? [1 punt]

d) L'entrevistador parla d'una "pel·lícula coral". Què vol dir exactament això, segons el text? [1 punt]

e) Cita dues pel·lícules més, a banda de *Litus*, on l'actor hagi participat? [1 punt]

f) Quina és la fórmula de Quim Gutiérrez per poder conservar una bona relació amb el seu exrepresentant? [1 punt]

g) Expliqueu el significat del verb subratllat en la frase: "A mi em funciona més bé el comiat voluntari que eternitzar amistats que ja no tenen sentit." [1 punt]

h) Anoteu quin és l'antecedent del pronom subratllat en la frase del text: "Doncs en realitat sí que el tinc!" [1 punt]

i) Quina és la característica principal, per a Quim Gutiérrez, de les relacions consolidades i de qualitat? [1 punt]

2. A continuació, teniu algunes de les preguntes que segueixen en l'entrevista, que no apareixen en el fragment anterior, i les seves respostes. Ordeneu-les de manera que a cada pregunta li correspongui la resposta adequada. [10 punts]

Preguntes	Respostes
1) Quin impacte va tenir <i>Poblenou</i> i la popularitat? Com va influir en la teva vida i la teva carrera?	a) Una superproducció t'obliga a posar-te les piles. Treballes amb molts menys assajos i menys preparació de la que joestic acostumat, però precisament per això m'ha servit per perdre la por. T'adones que tot i rodar en un hangar enorme on et porten amunt i avall en un carretó de golf, quan arribes al set i et diuen "acció", tot és igual. Hi ha un paio amb la càmera i tu has de saber què dir o a qui matar. Només es tracta de fer-ho el millor possible.

Preguntes	Respostes
<p>2) I en tot això, quin paper juguen les xarxes socials? Tu has estat actor abans i després que fossin tan importants per als actors. Han tingut molt d'impacte en tu?</p>	<p>b) Professionalment, va ser com provar una droga dura molt jove, em va enganxar molt. La sort és que és una droga legal i, si tens sort, en pots viure. Posar-me davant la gent i que em fessin cas... Tot i que <i>Poblenou</i> va ser una experiència intuïtiva i gens professional, ja hi havia un plaer exhibicionista que sens dubte tinc. Recordo el silenci del plató: una gent que et mira i t'escolta que tu no veus, però a qui estàs movent unes emocions. Aquesta sensació, amb la qual m'he trobat després, compensa les reticències de la part negativa de l'èxit, que va ser la popularitat en una edat en què el que vols és formar part del grup i passar desapercebut, no destacar.</p>
<p>3) Has rodat per primera vegada a Hollywood amb Jaume Collet-Serra. Com ha estat l'experiència?</p>	<p>c) En el col·lectiu teatral som molt activistes, i els pocs casos que hi ha hagut han sortit a la llum. Els casos menors potser no surten perquè la persona que els pateix no els percep com a rellevants. En aquest món hi ha un contacte físic superior al de qualsevol altre àmbit laboral i és el terreny ideal per passar-se de la ratlla. De gent que ha fotut la llengua fins al fons de la campaneta o que ha aprofitat per grapejar el cul n'hi ha milers de casos. I està molt bé que el llindar de la tolerància baixi. Ja no hi ha tolerància amb aquestes bajanades. A mi la revolució feminista em fa tenir una certa esperança. Al principi de tota revolució sempre hi ha justos que paguen per pecadors, però és que fa milers d'anys que perdura una altra dinàmica.</p>
<p>4) M'imagino que havent començat tan jove a actuar, sempre has estat dirigit per gent més gran. Com et sents ara dirigit per nois de menys de 30 anys, com Dani de la Orden?</p>	<p>d) Molt. Però la meva relació amb les xarxes ha anat canviant, com les mateixes xarxes. Instagram ja no és el que era i jo tampoc. Abans intentava projectar-hi una certa imatge, tenia un exhibicionisme diferent. Ara intento projectar una imatge més pròxima al que soc jo. Abans hi havia més text i menys imatge i ara més imatge i menys text, perquè no intento justificar-me. Quan veig les fotos antigues i les explicacions que donava o com poetitzava les coses em fa una mica de vergonya. Però és normal, tots érem molt naïfs.</p>
<p>5) Arran del <i>Me Too</i> es parla més de casos d'assetjament i de diferències salarials, però cap acusació amb nom i cognom. Encara hi ha por?</p>	<p>e) És divertit. Sempre havia estat el nen dels rodatges! Se'm fa estrany, perquè ara que m'acosto als 40 anys em comencen a atribuir un pes i una experiència que no sé ben bé com gestionar. Em sentia més còmode lluitant per fer sentir la meua veu, sempre des d'una posició d'inferioritat. D'altra banda, m'encanta aquesta nova situació perquè jo sempre treballo molt, soc molt pencaire i sempre, sempre, m'han dit que treballés menys. Però amb l'edat puc imposar més sovint el meu criteri i treballar tant com cregui necessari.</p>

Pregunta	Resposta
1	
2	
3	
4	
5	

Activitat 4

[40 punts]

Escolliu una de les dues opcions i redacteu un text d'entre 150 i 200 paraules, aproximadament.

Opció 1: En el fragment radiofònic i en el text literari s'ha parlat de l'amor i les relacions amoroses. Escriviu un text argumentatiu per explicar si creieu o no en les relacions de parella per a tota la vida.

Opció 2: En l'entrevista a l'actor Quim Gutiérrez llegim la frase: "De vegades, els amics són uns grans desconeguts." Escriviu un text formal en què expliqueu un fet que us hagi descobert la vessant oculta d'una persona propera, sigui o no un amic o amiga.

Activitat 4

Puntuació TOTAL
Puntuació máxima: 100 punts